

عنوان مقاله:

بررسی انتقادی خوانش مفسران امامیه، معتزله و اشاعره از رابطه مشیت انسان با مشیت خدا در آیه ۳۰ سوره انسان

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های تفسیر تطبیقی، دوره 8، شماره 15 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

کاوس روحی برندق - دانشیار، گروه قرآن و حدیث، دانشگاه تربیت مدرس، تهران: ایران .

فاطمه آسائی - دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث، دانشگاه تربیت مدرس، تهران: ایران

خلاصه مقاله:

تاریخ دریافت: ۲۴/۰۸/۱۴۰۰ | تاریخ اصلاح: ۲۰/۰۱/۱۴۰۱ | تاریخ پذیرش: ۲۰/۰۱/۱۴۰۱ جبر و اختیار، مساله ای است که از اولین سال های ظهور اسلام، ذهن مسلمانان را درگیر خود کرد و پیدایش نظریات مختلف کلامی را سبب شد. سه دیدگاه اساسی در این زمینه وجود دارند که طبق یکی، انسان مجبور است و بر اساس دیگری، اختیار کامل دارد. سومین نظریه که امامیه ابداع کرده، عبارت است از اثبات توأمان مشیت خداوند و مشیت انسان. طبق این دیدگاه، مشکل تعارض ظاهری مشیت انسان با مشیت خداوند حل شده، اختیار انسان در طول اختیار خداوند، اثبات می شود. تحقیق حاضر که با روش گردآوری کتابخانه ای و پردازش توصیفی- تحلیلی و انتقادی تهیه شده، در پی آن است که از طریق بررسی، تحلیل و نقد این سه دیدگاه کلامی و جلوه آن ها در تفاسیر موجود از آیه ۳۰ سوره انسان (* و ما تشاءون الا ان یشاء الله*)، قول مختار در زمینه جبر و اختیار را عرضه کند و نادرستی اقوال دیگر را نمایان سازد. یافته های تحقیق، حاکی از آنند که مهم ترین انتقاد وارد بر جبریون، نادیده گرفتن حکمت الهی و اساسی ترین ایرادات نظریه تفویض، محدود کردن قدرت و مالکیت خداوند هستند. روحی برندق، ک؛ آسائی، ف. (۱۴۰۱). بررسی انتقادی خوانش مفسران امامیه، معتزله و اشاعره از رابطه مشیت انسان با مشیت خدا در آیه ۳۰ سوره انسان، دوفصل نامه پژوهش های تفسیر تطبیقی، ۸ (۱۵)، ۲۲۳-۲۵۰. Doi: ۲۲۰۹۱/PTT. ۲۰۲۲.۶۴۰۰.۱۸۹۶

کلمات کلیدی:

آیه ۳۰ سوره انسان، امر بین امرین، جبر و اختیار، مشیت، اراده، تفویض

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1591982>

